

Djuren spelade viktiga roller i nazismen

Nazisterna identifierade sig gärna med den råa och obevliga naturen. De visade avsevärt större godhet mot djuren än mot de "biologiska fienderna". Boria Sax visar hur detta kastar ett makabert ljus över den rasistiska mentalitet som resulterade i förintelsen.

Judar, zigenare, homosexuella och mental-sjuka diskriminerades, spärrades in och utrotades av nazisterna. Däremot utfärdade vegetarierna och handålskaren Hitler synnerligen stränga djurskyddsåtgärder.

Det är väl en universell företeelse, detta att ge sina vedersakare öknarna hämtade ur djurens och insekternas värld. Men nazisterna gick längre än vanligt. På affischer och i annan propaganda karakteriserades fienderna genomgående som apor, blodigår, råttor, svin och ormar.

Under första världskriget kallade båda parter sina motståndare för kackerlackor, myror och grashoppor. Samtidigt utvecklades bekämpningsmedel mot dessa insekter, och i sinom tid kom Zyklon B, med den aktiva komponenten vätecyanid, att användas vid massmorden på judar, zigenare, handikapade och andra.

Den bylind nazisterna krävde av andra och av sig själva var en "instinkters" lydhet. Skiljevägarna gick inte mellan människor och djur utan mellan segrare och besegrade, mellan herre och slava. Antingen är man rovdjur eller så är man byte.

Rovdjuren regerar

De djur som har intagat den främsta platsen både som nationalsymboler och inom heraldiken är stora, vilda karnivor som varg, lejon och orn. De frammanar fortfarande bilden av arkaiska krigarsamhällen. Ornen har ända sedan antiken symboliserat förlust och gudomlig makt. I Sverige ingår folkungalejet i stora ricsvapnet.

Filosofen Oswald Spengler konstaterade torrikt att rovdjur måste ha sitt byte. Den ena sortens liv är av defensiv art, den andra sortens liv är offensivt, hårt, grymt och destruktivt. Nietzsches antimaterialism och

Djursymbolik

Animals in the third reich
Boria Sax
Continuum, 2000

"Skiljevägarna gick inte mellan människor och djur utan mellan segrare och besegrade"

För nazisterna stod vargen för lojalitet.

hierarki, vildsinhet, mod och lydnad.

karikatyrteckningarna som apor: slutande pannor, förlängda kakor, utskjutande magar, hopspunnen hållning, ludenhet.

I ett tal i München 1927 sa Hitler: "Tag bort de nordiska germanerna och inget annat återstår än en apans!"

Symbolik vändes emot judarna

Kristus framställs ofta som ett offerlämnat vid ett kors. Blodet från snittet i halsen strömmar ned i en kalk. Denna judarnas traditionella symbolik som gäller nattvardens vandes emot dem, sågs som en påminnelse om ritualmorden på oskyldiga kristna barn. Den mångkelgamlas perversa anklagelsen

glömdes inte bort av nazisterna. Särskilt inte av den notoriska rabatte Julius Streicher i den hitlills värsta propagandatidningen världen har skadat, Der Stürmer.

Samma sak med den judiska synen att svinet enligt Bibeln är ett orent djur. Ett hemvist för djävlar när de har drivits ut ur människans. Nazisterna vände kort och gott på saken. Judarna var svin, besatta av djävulen.

Det nazisterna avsett var dekadens. Sigmund i Völsungasagan uppfostades av varg, Romulus och Remus diade en varg-inna. Den nazistiske partimedlemmen Konrad Lorenz, den moderna biologiska beteendeforskningens kanske främsta

namn, såg också vargarna som en modell för krigarsamhället. Rudyard Kiplings *Djarned-boken* var hans favoritlektyr.

Hundar och vargar upphöjdes

Enligt den mosaiska lagen är hundar och vargar orena djur. Men nazisterna dyrkade deras lojalitet, hierarki, vildsinhet, mod och lydhet. Hitlers kodnamn var der Wolf. Hans olika högkvarter hette till exempel Vargulven, Vargklyftan och Varglägret. SS kallade han Vargkloppen. De medlemmar av Hitlerjugend som sattes in när allt redan var förlorat kallades Vargulvarna.

Skalet till att massorna hyllade Hitler var,

sa han, att de förstod "att en varg var född". Bittra häst i Jesu, s/6 proferas att "en son bliver oss given, och på hans skuldror skall heradmet vid". Hans namn var definitivt inte Hitler.

Führerens favorithund hette Blondie, en tysk vallhund. När ryssarna hade intagit Berlin fick Blondie en cyanidkapsel och kunde do tillsammans med Hitler och Eva Braun. Tusentalsriktet föll efter ett drygt decennium. Men vargkulturen har levt vidare. Vi ser det i form av kamphundar här i Sverige. Vi ser det också i form av nynazistiska strömningar som bara väntar på rätt tillfälle, en ny stor galadag.

OLAV WISTRÖM

Nebraska håller också i covers

F Y N D E T
Bruce Springsteens skiva *Nebraska* från 1982 spelades in på en fyrkanlig bandspelar i artistens sovrum. Wolf Biermann gjorde sin första skiva, *Chausseestrasse 131*, på samma sätt redan 1968, men medan han hade politiska skäl var det estetiska övergången som föranledde Springsteen att hålla sig borta från skivstudion. Resultatet blev det avskalade och intima sound som har gjort *Nebraska* till en klassiker.

Hyllning till Springsteen.

DESSA STATUS BEKRÄFTADES nyligen när en rad amerikanska artister gav ut album. En *Tribute to Bruce Springsteens Nebraska*. Skivan består av tolkningar av samtliga låtar från *Nebraska* plus tre som Springsteen låt spara till senare album, och bland artisterna märks Hank Williams III, Ben Harper och Johnny Cash. Det som gör skivan

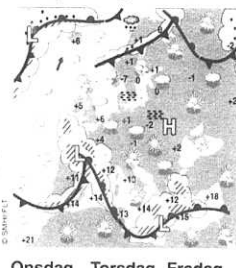
intressant är att den visar att Nebraska inte bara var ett sound, utan att låtarna faktiskt håller för tolkningar. Faktum är att alla bidragen – utom möjligen Hank III:s något väl glädligna countryversion av "Atlantic City" – är så bra att skivan framstår som en riktig hitparad.

MAGNUS NILSSON

Sverige i dag

Förstätt blåsig i fjällen. I södra och mellersta Sverige råder högröyck, men lokalt kan dimma eller dimmoln förekomma.

Europa i dag

Onsdag Torsdag Fredag

TV i kväll tisdag 16 januari

SVT1

19:00-19:00 Bölbompa
18:01 Hund och Anka
18:10 Kanak - indianpojken som vill titta teater
18:25 Bob och Bobek
18:30 Vi hem ar 9 (R)
18:50 Rottiga Robert
19:00 Jukebox
19:30 Rapport
20:00 Dokumentären: Dansbanan korrigerad!
20:30 Kort ung film: Ett liv i backspjället
21:00 Saasongstater: Trak magapinet
21:30 Live: Estjorn Svensson Trio
22:00 Vita huset
22:55 Nyheter från SVT24
23:20-0:10 Frank Sinatra (R)

SVT2

18:00 Aktuellt
18:15 Saasongstater: Gökväll
19:00 Sagolik Sverige
19:10 Regionala nyheter
20:30 Nelly 105.6 (R)
20:30 Senestart: En dag i taget
21:00 Aktuellt
21:30 A ekonom
21:40 Regionala nyheter
21:50 Sportnytt
22:05 Aktuellt
22:10 Programmet: En dag i taget - fortsättnings

TV3

18:50 TV3 Direkt
19:00 Vår tign
19:20 Saasongstater - följstjärnan
20:00 Fångarna på torget (R)
20:55 TV3 Direkt
21:00 Film: Men an plöten kvaat!
Amerikansk komedi från 1994
22:40 TV3 Direkt
22:50 TV3 Sport
23:00 Saasongstater
23:30 Brottsplats: Los Angeles
0:00 Fortsätt drömmen
0:30 Rick Lake (R)
1:25 Kajak
2:20 Walker Texas Ranger
3:15-4:10 Spanarna

TV4

18:10 Lokala nyheter
18:25 Västern
18:30 Nyheter
18:50 Ekonominyheter
19:00 Jeopardy!

19:30 Nyheter

20:00 Saasongstater: Antigen hemma
20:30 Saasongstater: När 6 barn
21:00 Örtic och Agan
22:00 Nyheter
22:15 Lokala nyheter
22:25 Sporten
22:45 Saasongstater: Svart eller vitt
23:30 Nyheter
0:00 Nyheter
0:10 Ett mörkt ljus (R)
1:05 Craik (R)
2:00 M.A.S.H. (R)
2:25-3:10 Kvinnofängelset (R)
5:59 Nyhetermorgon

Kanal 5

18:00 Jetta (R)
18:30 Spin City (R)
19:00 Vänner (R)
19:30 Hotel Seger
20:00 Kameloteon
21:00 Film: The Russian Connection: Amerikansk thriller från 1996

22:45 Spin City (R)

23:10 Jay Leno Show
0:05 Veckans sjunde (R)
0:10 Kameloteon (R)
21:00 Örtic och Agan
2:00-2:35 Hungry - erotisk mat-dram
TV8
Börsnyheter från Finans-tidningen sänds varje timme mellan 8.50 och 17.50
18:00 Drömmen om Kalifornien
18:00 Porträtt: Ronald Reagan - en såväl som blev president
21:00 En riktig bokmärke förtroende-aktig
22:00 Friantyt
22:10 Dömmet mysterier
23:15 Friantyt
23:30 Förlorade skatter från förtroende
0:30-6:00 Bloomberg

Sök jobb på www.fti.se

.se